

ASPECTE-CHEIE ALE MĂSURĂRII – ETAPĂ ÎN EVALUAREA FORMATIVĂ A STUDENȚILOR

Valeria BOTEZATU

CZU: 378.146

valeriaspinu19@gmail.com

Evaluarea formativă în învățământul universitar reprezintă o problemă actuală, în condițiile în care se accentuează tot mai mult evaluarea pentru învățare decât evaluarea învățării. Strategiile eficiente de evaluare a abilităților studenților din secolul XXI devin esențiale pentru asigurarea succesului lor, atât în cariera profesională, cât și în viața de zi cu zi. În acest context, se evidențiază necesitatea formării cadrelor didactice de a deveni experți în predare și cercetare, capabili să dezvolte strategii inovatoare de evaluare. Indubitabil, unul dintre rolurile evaluării formative este de a măsura progresul învățării. În acest sens, **măsurarea** devine un subiect important în teoria și practica evaluării. La etapa actuală, măsurarea este abordată din diferite perspective, insistându-se asupra problemelor întâlnite, cum ar fi stabilirea instrumentelor de măsurare, a sarcinilor de evaluare, a principiilor aplicate în procesul de evaluare formativă [1, 2].

Practica educațională arată că în procesul de evaluare, deseori, măsurarea este asociată cu testarea. B. K. Lynch argumentează prin modelul său teoretic că testarea este subordonată procesului de măsurare, evaluarea cuprinzând măsurarea și testarea (Fig.).

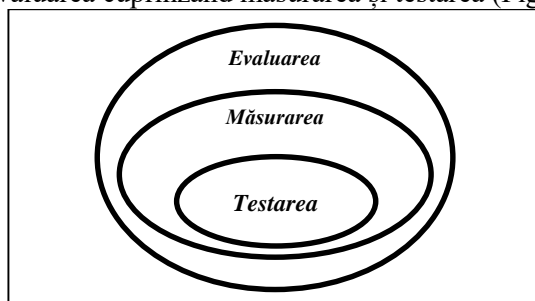

Fig. Sistemul de evaluare, măsurare și testare
(adaptat după Lynch, 2001)

Astfel, evaluarea formativă include măsurarea, fiind colectate informații despre progresul învățării ale studenților cu ajutorul metodelor cantitative. Și măsurarea include testarea atunci când colectarea informațiilor se face prin utilizarea „unui eșantion specific de comportament” [3]. Testul este un instrument de măsurare conceput pentru a obține un anumit comportament din care se pot face inferențe cu privire la anumite caracteristici ale unui individ. Testele nu sunt singurele mijloace de măsurare a rezultatelor învățării, deoarece există și alte metode și mijloace de măsurare.

Din punct de vedere fizic, măsurarea se referă la procesul prin care sunt determinate caracteristicile sau dimensiunile unui obiect. În contextul învățării, măsurarea se referă la dezvoltarea de instrumente cu scopul de a obține informații cu privire la progresul studenților. În învățământul universitar, măsurarea se referă la utilizarea strategiilor, metodelor, procedurilor și tehnicilor de măsurare a cunoștințelor, abilităților și competențelor studenților. Măsurarea este o componentă esențială a sistemului de evaluare formativă, cadrului didactic universitar revenindu-i responsabilitatea de a cunoaște terminologia, procedeele, tehnicile și programele de măsurare ale performanței studenților din perspectiva estimării, înțelegerii și verificării rezultatelor obținute. Măsurarea implică procesul de cuantificare, aceasta indicând în ce măsură un anumit atribut sau caracteristică este prezentă într-un anumit obiect. Procesul de cuantificare presupune operaționalizare, sau, cu alte cuvinte, se referă la atribuirea numerelor în funcție de operații observabile și proceduri explicite sau reguli pentru măsurarea unui construct.

Astfel, măsurarea implică trei operații esențiale:

1. identificarea și definirea atributului sau variabilei care trebuie măsurată;
2. determinarea setului de metode, tehnici, procedee prin care atributul sau variabila poate fi făcută perceptibilă;
3. transferarea observațiilor realizate în informații cantitative.

R.Bennett, profesor și specialist în evaluare (Educational Testing Service, USA) acordă o importanță deosebită măsurării în cadrul evaluării formative. În cartea *Handbook of Formative Assessment in*

the Disciplines, R.Bennett scrie că măsurarea este un proces inferențial, deoarece nu putem ști cu certitudine ce gândește și ce reflecții are studentul. Autorul explică că profesorul poate face conjecturi doar pe baza observațiilor realizate (implicarea studenților în dezbateri și discuții, participarea în activități de grup și activități individuale, rezultatele la teste etc.). Astfel, fiecare interacțiune profesor–student este o oportunitate pentru a stabili ceea ce știe și poate face un student, ce este necesar de realizat pentru îmbunătățirea și ameliorarea în procesul de instruire și învățare [4]. Plecând de la teoria proiectării centrate pe dovezi (“ECD Evidence Centered Design”), R.Bennett evidențiază principiile măsurării, adaptate procesului de evaluare formativă:

- proiectarea măsurării în vederea colectării dovezilor, ceea ce înseamnă proiectarea de situații, activități, sarcini sau întrebări care generează dovezi observabile;

- colectarea dovezilor și interpretarea acestora în vederea emiterii judecăților despre ceea ce știe și poate face studentul, astfel încât să se poată realiza pașii de instruire;

- colectarea noilor dovezi, în urma acțiunilor de interpretare a vechilor dovezi, inclusiv a acțiunilor de ajustare a instruirii.

În contextul celor menționate mai sus, J. McTighe opinează că procesul de măsurare a învățării studenților condiționează găsirea răspunsurilor la câteva întrebări de bază: 1) Ce contează cu adevărat într-o educație contemporană? 2) Cum ar trebui să măsurăm acele lucruri care contează? 3) Cum am putea să îmbunătățim învățarea, nu doar să o măsurăm? Astfel, autorul spune că pentru a evalua înțelegerea conceptuală, cunoștințele, abilitățile și competențele studenților, este necesară măsurarea autentică, bazată pe performanță, în care studenții aplică învățarea într-o situație nouă și elaborează raționamente, justifică, trag concluzii [5].

Deci, în contrast cu evaluarea standardizată, tradițională, bazată doar pe testare, evaluarea formativă autentică este măsurarea realizărilor intelectuale semnificative, necesare în domeniul profesional și în viața de zi cu zi. În acest sens, evaluarea formativă presupune măsurarea în virtutea interesului pentru rezolvarea

ȘTIINȚE SOCIALE

Psihologie, științe ale educației, sociologie și asistență socială

problemelor reale, bazate pe produs (eseul, portofoliul, documentarea, proiectul de cercetare, simulările etc.). Măsurarea cunoștințelor și competențelor necesită a se sprijini, în spiritul perspectivei cognitivist-constructiviste, pe sarcini și contexte reale socioprofesionale și de viață, definite în termeni de complexitate și integralitate, a căror autenticitate justifică tocmai sensul evaluării.

Referințe:

1. KATZ, I.R. Foreword. In: ZAPATA-RIVERA, D. (ed.). *Score reporting research and applications*. New York and London: Routledge, 2018, pp.14-15.
2. TANNENBAUM, R.J. Validity aspects of score reporting. In: ZAPATA-RIVERA, D. (ed.). *Score reporting research and applications*. New York and London: Routledge, 2019, pp. 9-18.
3. LYNCH, B.K. Rethinking assessment from a critical perspective. In: *Language Testing*, 2001, 18 (4), pp. 351-372.
4. BENNETT, R.E. Integrating measurement principles into formative assessment. In: ANDRADE, H.L., BENNETT, R.E. & CIZEK, G.J. (Eds.). *Handbook of formative assessment in the disciplines*. New York: Routledge, 2019, pp. 20-31.
5. MCTIGHE, J. Three Key Questions on Measuring Learning. In: *Measuring What Matters*. Educational Leadership, ASCD, 2018, pp.14-20.